

Vytautas Landsbergis

LIETUVOS
PERSPEKTYVA
2014

Vytautas Landsbergis

LIETUVOS
PERSPEKTYVA
2014

Vilnius, 2014

UDK 332.2(474.5)

La241

ISBN 978-609-8140-01-9

© Vytautas Landsbergis, 2014

TURINYS

Antieuropa	6
„Pūkui“	8
Sudirbti Lietuvą	9
Referendūmai	12
Į laisvę ar į nelaisvę.....	17
Kame tiesa?.....	20
Rusija prieš Europos Sąjungą.....	27
Lošiam V. Putino „pulką“?	29
TS-LKD Tarybos posėdyje	35
Nemesim Europos kelio (<i>Prie Signatarų namų, 2014-02-16</i>).....	43
Kreipimasis dėl referendumo.....	49
Dėl parašų atšaukimo	50
Laiškas Lietuvos Sąjūdžio kareiviui A. Patackui.....	52
27 pasiuntiniai	56
Lietuvos perspektyvos	60
Tautininkų panieka tautai.....	65

ANTIEUROPA

Jau laikas kalbėti aiškiai ir iki galo. Jei yra Lietuvos mėstančių ir neapimtų psichozės, tegu pasisako aiškiai ir iki galo. Nemeluokite lengvatikiams ir gąsdinamiems Europa.

Lietuvos buvimo Europos Sąjungoje priešininkai kurį laiką slapstėsi po užkampio patriotizmo vėliava – žemė, jei kas parduos, gali priklausyti tik mūsų pačių turčiams dvarininkams, taigi daugiausia dviem procentams gyventojų; o jei dar anonimams iš nežinia kur, pasislėpusiems po juridinių asmenų vėliavytėmis, tai vėl nieko bloga. Kad tik nebūtų skaidrios, viešos rinkos.

Nespėjate susipirkti, kas dar liko, ponai didieji žemvaldžiai, – ramiai, dedam pastangas dar ir dar pratęsti ES termino išimtį, gal spėsime susipirkti pigiau, be konkurencijos. Nespėjate? – ką gi, jei trečiąsyk nepratęsė, tai jums verčiau išstoti su visa šalimi iš Europos Sąjungos, negu mokėti už norimo pelno žemę brangiau. Turto mat norisi vis daugiau, tad ir uždaramė turgely pigiau įsigyjamo.

Tikriausiai ir vidutinis ūkininkas natūraliai norėtų prisipirkti pigiau, ir jis pavydės olandui nusipirkusiam brangiau pardavusio kaimyno žemę; bet sutartiniai valstybės įsipareigojimai, kuriems anąsyk pritarėte, yra tokie: jei atsiranda pardavėjas, tai pirkti gali ir olandas.

Ką reikštų Europos sutarties atsisakymas ir grįžimas į padėtį buvusią prieš ES narystės referendumą? Čia daug esmingesni dalykai, negu tik žemės sklypai. Prisiminkime, kaip M. Gorbačiovas reikalavo ir terorizavo, kad grįžtume į „kovo 10-ąją“. Dabar kaimynė Rusija to siekia nebe tankais, o „minkštomis“ antieuropinės propagandos ir papirkimo priemonėmis. Tik nežinom, ar agitatoriai ir parašų rinkėjai už antieuropinį referendumą paaiškino žmonėms, kaip atrodys iš naujo įvestas vizų į Airiją režimas, vis dar per mažų subsidijų žemdirbiams aklas atsisakymas, perėjimas iš Šengeno erdvės į Lukašenkos-Putino erdvę. Euraziją, beje.

V. Putino replėms tarp Maskvos ir Kaliningrado nieko daugiau nereiktų, kaip vienišos Lietuvos ištežimo į paklusnų minkštakūnį. Didžiulius medalius tokiems antieuropiniams referenduminkams užkabins ant nuolankių kaklų, tuo neabejoju.

„Lietuvos žinios“, 2014-02-07

„PŪKUI“

Laidos vedėjas Kęstutis Pūkas: /.../ Dar vieną ir paskutinį klausimą norėčiau pateikti – dėl žemės pardavimo užsieniečiams. Kokia jūsų nuomonė labai trumpai? /.../ Ar gerai, kad žemė parduodama, ar iš tikrųjų jau draskoma Lietuvos teritorija?

V.L.: Lietuva yra didelėje Europos Sąjungos teisinėje ir nuosavybės teisių sistemoje. Tad būdama ten Lietuva negali viena turėti kitokio teisinio reguliavimo. Pagaliau tai buvo viena sąlygų mums stojant į Europos Sąjungą, kad žemės rinka irgi būtų atvira, o ne užblokuota tik saviems. Be to, Lietuvoje yra ir nenaudojamos, ir apleistos žemės. Todėl tie, kurie mano kitaip, sakys: tegu tik perka, tegu naudoja žemę. Tada bus produkcijos ir bus mokami mokesčiai. O kad žemė nebūtų superkama piktybiniais valstybinės ekspansijos tikslais, galima sukurti filtrų ar priežiūros institucijų. /.../ Visur reikia proto, ir valdžiose, ir įstatymų leidyboje. Reikia išvalgumo ir kontroliavimo, analizavimo, kas kur kaip galvoja ir kokių tikslų mūsų atžvilgiu turi. Iš kur dabar ateina naujas didysis brolis, kuris mus neišmanančius vargšelius priglaus, nurodys, kaip mums elgtis, kad elgtumės teisingai? Tai ateina **ne iš Europos**, o iš labai konkrečių centrų Rytuose, kurie mums nurodinėja, kaip ką reikia daryti, ir pyksta, baudžia, jeigu neklausom, reikalauja atsiprašyti.

Televizijos „Pūkas-TV“ laidoje „Kontaktas“, 2013-02-17

SUDIRBTI LIETUVĄ

Rašau, kaip matau.

Didelė kaimyninė šalis, kuri išdidžiai atmeta Europos geranoriškos kaimynystės politiką, išvirksčiai rūpinasi savo artimiausiais europiniais kaimynais. Tas rūpestis pasireiškia geismu ir veiksnu, kad nedėkingieji, bėgantys nuo „motinos“ globos, kluptų ir žlugtų.

Norėjot nepriklausomybės? – tai šekit, matykit, ką dabar turit. Gal pasiilgsit buvusio kolonijinio būvio.

Toks tat generalinis vaizdelis, o jame vieta ir mūsų tėvynei Lietuvai.

Kratėtės pavergtosios šalies tikrovės ir statuso. Dabar vergaujate sukčiams ir niekintojams. Šioje eigoje pažangos daug. Jai priešinasi Prezidentė, tačiau „partinę“ valdininkiją neša nešvari srovė. /.../

Taigi mus okupuoja ne tankais, o papročiais. Kol kas. Vergystė sukčiams jau šviečia kaip santvarka. Talkina išmanioji teisė. Sukčius pakeitė vardą – sukčius nebekaltas. Kaltas prieš teismą buvo vardas, o ne pats sukčius. Sukčiai – sukti – gebėjimas apsukti ar išsisukti. Po to ir visus įsukti.

Prisimintina kišenvagių moralė – jokie sukčiavimo! Tai būtų negarbinga. Bet nūnai Lietuvos Respublikoje sukčiauti negėda. Nei bankininkystėje, nei superkant rin-

kimus. Tik Dalia Grybauskaitė, nesisteminė, dar peikia: gėda! /.../

Pažvelkim dar į priešpaskutinę Lietuvos aferą.

Europos pinigus – į besotę „darbiečių“ viršūnėlės ryklę! V. Uspaskichas jau seniai žadėjo paversti Lietuvą savo UABu. Dabar sulipdė įspūdingą UABą kaip siurblinę Europos pinigams siurbti. Du ministrai pasirašo uspaskinę tvarką užbėgdami už akių galbūt egzistuojančiai premjero valiai. Vykdyt trečiasis UABo ministras. Pakako dienos ar poros valandų, ir „vsio zakonno!“ Nekomentuosim, kam ankstesniųjų vadovų priklausė toks požiūris. Žuvis pūva nuo seniau. Taip dabar numatyta semti didžiulę Europos lėšų naudą monopolinio „darbo“ UABo rankomis. Kartu čia ir politinė nauda Maskvos konsultantams – bjauri Lietuvos kompromitacija pirmininkavimo ES metu. „Pirminkė“ valstybė lupa Europos pinigus dar neregėto įžūlumo metodais! Jei Seimo dauguma – „darbo“ marionetės, tai sukčiai pasidarys įstatymą dar ir kompensacijai už pažeistą nekaltybę. O ką mąsto vargšai socialdemokratai, kuriuos koalicijos partneriai išbado turgaus aikštėje? Gal visiškas ištižimas, o gal brėkšo ir vėlesnis nuomilžis („ot-katas“). Bet Lietuvos prestižui – juoda duobė.

Valstybės kompromitavimo pavyzdžių apskritai nepristigtume. Antai per Eglės Kusaitės bylą norėta parodyti, kad Lietuva – tai prieš Rusiją kariaujančių teroristų kraštas. /.../

Labai tikėtasi susirėmimų per gėjų paradą Vilniuje. Bet miesto gyventojai jį praktiškai ignoravo, galingų ginkluotųjų pajėgų neteko naudoti. Tradiciškai atidirbo ekranų herojus Petras Gražulis, ir tiek. Dar pasitampys su policija teismuose. R. Paksas pabus referi. Vis dėlto Lietuvos purvinimui tai mizeris. /.../

Sužlugdyti europinę Rytų kaimynystės politiką – štai didysis, todėl nesunkiai išvelgiamas, kaimyno ne kaimyno tikslas. Europa mat įžūliai kėsinaši į šventą būsimos „Eurazijos“ erdvę, klaidindama jos pokolonijines tautas, o dar tai nenaudėlei Lietuvai pirmininkaujant! Todėl nei ES, nei Lietuvos sėkmė joku būdu neleistina. **Lietuvą būtina sudirbti** visais aprašytais ir **dar kitokiais būdais**. O laikas ribotas... /.../

Ukraina, spaudžiama dėl Muitų sąjungos į rytus, gan gudriai ištempė laiką, ir dabar, tik žiūrėkit, sunerimo Baltarusija. Pirmoji įkišusi koją į spąstus jau protestuoja, bent jos smulkieji verslininkai. Esą, muitų sąjunga su Maskva, tai naujas niokojimas, žala be kažkokios žadėtos naudos Baltarusijai. Gyvenimas muša raktu (bjot kliučiom), nieko nepadarysi. Bet mušamieji, galų gale, mokesi. Stebėk, Lietuva, ir nors pati nesileisk manipuliuojama.

lzinios.lt, 2013-08-11

REFERENDŪMAI

Turime galimybę daryti privalomuosius įstatyminius ir patariamuosius politinius sprendimus tautos referendumų būdu. Turime galimybę referendumo metu tapti ir manipuliuojamais nemažiau nei populistiniuose arba perkamuose rinkimuose. Skirtumas tas, kad rinkimų rezultatas, jeigu netenkina, gali būti taisomas per kitus eilinius rinkimus. Referendumas lemtingesnis, čia reikia ir proto, ir atsargumo.

Ar galima referendumais pakeisti Lietuvos konstitucinę santvarką, pavyzdžiui, įsivesti nebepakeičiamą manipuliatorių valdžią? – Toks bandymas buvo, žr. toliau.

Ar galima referendumais apversti vakarietišką šalies kryptį? – O kaipgis. Ėjo antai, rinko parašus: ar tu nori, kad Lietuvoje būtų kuriama brangi kariuomenė, kurios reikalauja NATO, ar kad tavo vaikas eitų į mokyklą? Tokio referendumo sėkmės atveju, dar ir vaikams negimstant, kai mokyklų mažiau belieka, šiandien mus besenstančius gintų Raudonoji armija.

Panašiams pokštams tereikia visuomenės tolesnio byrėjimo į nevisuomenę ir gerai finansuojamo jos mulkinimo.

Dar svarbu, kad siūlomuose balsuoti klausimuose žmonės neatskirtų pelų nuo grūdų, neįžvelgtų tikrojo turinio. Tuo tikslu užleidžia (referen)dūmų akims, kad

springtume ir nesusivoktume, už ką iš tikrųjų balsuojama.

Ar nori, kad sprogtų Ignalina? – tai balsuok už patarimą, kad verčiau tesprogsta Astravas ir Ragainė, bet šiapus mūsų sienos niekur Lietuvoje branduolinių jėgainių niekad nebūtų statoma. Pasiskaldysim balanų, pirksim elektrą iš Rusijos.

Ar myli paukštelius? Tai balsuok prieš tas negražias šalto vėjo jėgaines. Ir taip toliau.

Su minėtuoju politiniu valstybės užvaldymu buvo toks antai Viktoro tikslas, mėginimas gauti *referendūmą*.

Seimas visuomet blogas, nors patys gerai renkame, tad įveskime **išrinktųjų atšaukimą bet kada**. Pavyzdžiui, jeigu blogai balsavo. Tebus jie renkami ir atšaukiami tik apygardose, o pinigų maišai, sumokėję už išrinkimą ir valdantys vietinę spaudą, prireikus paleidžia straipsnelį ir gandų, pradeda rinkti atšaukimo parašus. – Vyr'ai, ką darot, – susijaudina deputatas. – Aš juk už Lietuvą. Kitąsyk prieš balsavimą pasiskambinsiu, kad nesuklyščiau...

Nuo šios smegduobės rinkos aikštėje tada mus išgelbėjo aukštoji parašų kvota – 300.000 nesurinko. Sumažinkim iki 100.000, ir turėsime referendumų sportą, lietuvišką bėgimą maišuose. Kas mėnesį klausim tautos patarimo, kurį organizatoriai skelbs kaip sprendimą.

Šio sporto mėgėjų vis daugiau, galėtų steigti federaciją.

Beje, aukštoji kvota, jei gerai prisimenu, ir buvo nustatyta apsisaugoti nuo bėgikų maišuose, tarkim, kolūkių raudotojų, kad nepakišintų Lietuvos vėl, kur jau buvome.

Dabar kyla naujas didelis dūmas. Dėl žemės Lietuvos. Jos daug yra nenaudojamos ir nenaudingos. Ir broliai artojai airiškai šneka, ir kaimai sensta, nyksta. Tik štai kai kuriems mieste atrodo, kad jei tą žemę nusipirks ir puoselės olandas, Lietuvos nebeliks. Gabalas jos hektarų virs Olandija. Užuoť Sosnovskio barščių ims augti žydėti tulpės ir kiti nemalonumai.

Todėl skamba balsai ir kaupiami parašai: neparduoti Lietuvos žemės nei europiečiams, nei kiniečiams, nei dar kokiems užsieniečiams! Įtvirtinkim tą uždraudimą referendumu! Mūsų žemė – šventa, o bjaurybės olando nuosavybė ją išniekintų.

Čia jau verta pamąstyti kur apskritai esame, ir kas iš to triukšmelio išeina.

Ogi esame ir Europos Sąjungos piliečiai, lygiai su olandais ir ispanais. Turime Europos sutartį, paremtą net mūsų pačių referendumu, pagal kurią visų ES piliečių teisės lygios – keliauti, dirbti, apsigyventi be jokių vizų, įsigyti nuosavybių, kur kam patinka mūsų bendroje teisinėje erdvėje. Todėl kai kurių nerimas ir siūlomas referendumas, lyg dar neuždrausiantis lietuviui nusipirkti žemės Latvijoje ir Ispanijoje, sėkmės atveju – uždraustų diskrimi-

nuojamam latviui ar ispanui įsigyti ūkį Lietuvoje. Ši keistuolių teatro situacija iš tikrųjų reikštų esmingesnę dalyką bei sprendimą. Tai būtų *referendūmas* už atsisakymą mūsų pasirašytos Europos sutarties su atvira ES bendra vidaus rinka taip pat žemės nuosavybei. Dešimčiai metų buvom išsiderėję išimčių – išlygų, kad mūsiškiai stambėjantys žemvaldžiai galėtų nusipirkti siūlomą žemę pigiau, be europinės konkurencijos (nors parduodančiam valstiečiui ji kaip tik būtų naudinga). Dabar tie išimčių laikai baigėsi, įsigalios ES tvarka. Dėl kiniečių ir kitų Rusijos piliečių galim nesikarščiuoti, jie ir toliau pirks žemę, jei norės, per papirktus vietinius statytinius; o štai ispanui nebeuždrausi pirkti žemės Lietuvoje tiesiogiai, savo vardu.

Taip tat atrodo padėtis, jei tik nemistifikuojam visiems vienodo baisaus žodžio „užsienietis“. Laikas pradėti suprasti, kad ir mūsų žmonės Ispanijoje arba Airijoje, kol neplėšikauja, nėra šiurpą keliantys ir su pagaliu lauk vejami užsieniečiai, o tiesiog europiečiai. Albanų statusas kol kas kitoks.

Apsidairykime, ar tik neįsigilinę ir susijaudinę patriotiškai žmonės, ar ir kokie gudrūs interesantai agituoja nūnai už „nepardavimo“ referendumą. Tebūnie, atseit, žemė Lietuvoje parduodama tik turintiems pasą, kad ir be kastuvo, be meilės žemei, net keikiantiems ją. Manau, tai visai nerealus įsivaizdavimas, kuris nebent skatins lai-

kino neteisėto tarpininkavimo verslą, savitai korupcinį.

O jei Lietuva išties įsivestų sovietinio modelio uždarą rinką, trenktai iškrisdama iš Europos Sąjungos, tai Kremliuj būtų puota. – Mes juk sakėm, kad jie klysta, bet susipras ir sugrįš! Jau susiprato!

Entuziazmo tokiai padėčiai pačioje Lietuvoje šiauršiamama nemažai, todėl parašiau.

„Lietuvos žinios“, 2013-09-19

Į LAISVĘ AR Į NELAISVĘ

Esam vis dar energetinėj vergijoj, o ir iš jos einant pirmiausiai reikia išlaisvinti protą. Antai jau pamatėm, kad turim ne vien Maskvą ir „Gazpromą“, kurie diktuoja nežmoniškas dujų kainas. Randasi ir kitų pardavėjų, tik reikia kabelių ir vamzdžių, jungčių nebe su Rusija, ir nebijoti Maskvos rékavimų. Kaip drįstat! Ogi drįstat, ponuli, rūpinamės jungtimis su Švedija ir Lenkija, atsivežamomis skystomis dujomis per jau užsakytą laivą – terminalą, reikia rūpintis ir savais resursais. Einam toliau į laisvę. /.../

Kaimynai Rytuose – Ukraina, Moldova, Kaukazas – pavydi vis dėl mados verkšlenančiai Lietuvai, klausinėja: kaip jūs taip toli nuėjot, įsitvirtinot ir gaunat nuolatinę paramą; kokie Lietuvos keliai, parduotuvės, o dabar jus net gina!

Atrodytų, tik įsitvirtinkim, lietuviai, dar labiau vienybėje su Europos Sąjunga, nepaisydami smulkmenų, ir dar priglaskim nors Ukrainą, Gruziją.

Šiandien Lietuva vėl vaidina nemažą vaidmenį kaip tada, kai laisvinomės iš Stalino sukurtos sovietijos, Bet galim ir susinieinti, nueiti kitu keliu. Vėl išvarinėjam didžiausias investuojančias kompanijas. Neveltui ir ne už veltui dygsta nauji jėdinštveninkai su portalais – „Būkim vieningi su Jedinąja Rosija“, šalin Europą. Siūloma:

spjaukim tai ES į veidą, paskelbkim pasauliui, kad į pagrindinę Europos sutartį žiūrime lygiai kaip motina Rusija į savo sutartis: mano parašas nieko nevertas, jei nenorim, tai ir nevykdom, papūskit. Taigi referendumo keliu galim paskelbti, kad nesilaikysim sutarties punktų dėl europiečiams bendros žemės rinkos, ir jausimės šaunūs vaikėzai, kas kad apsijuokę.

Ko gera, daug kas Lietuvoje jau apgauti šūkiu prieš blogiečius „užsieniečius“. Neva aplink mus – tik priešai, „krugom vragi“, tai kaip tik Rusijos paveldo vėžinė liga. Juk nedėtume turbūt lygybės tarp Latvijos, Kinijos ir Zimbabvės užsieniečių – o referendumininkai tyčia neskiria Europos Sąjungos, kurioje patys esame, ir viso likusio pasaulio.

Pasitaiko net, kad neskiria privačios nuosavybės ir suvereniteto, gąsdina, neva nusipirkęs ūkį olandas prijungs jį prie Olandijos, sumažės Lietuvos teritorija. Apie tokias pasakas paklauskite parašų rinkėjų. Ir ar tikrai jiems geriau, kad tame apleistame ūkyje želtų „Sosnovskio barščiai“, o ne olandas tulpes augintų.

Kitas dalykas, kad šioje srityje nesam susitvarkę reikiamų įstatymų, ir tai reikia padaryti nedelsiant. Kol kas perskaitykit bent Lietuvos Sąjūdžio pareiškimus. Štai ištrauka.

„Kvietimai atsisakyti ES bendrosios rinkos principų žemės nuosavybei, jei toks referendumas pavyktų,

reikštų, kad Lietuva pažeidžia savo laisva valia (ir ankstesnio referendumo rezultatais) pagrįstą narystės Europos Sąjungoje sutartį, ... bemaž išstoja iš Europos Sąjungos. O į kur? Į skurdą be subsidijų, į vienatvę tarptautinėje arenoje arba strategiškai alkanos Rusijos „globą“, tad laisvės kovų išdavystę. Šiandien alternatyvos Europos Sąjungai, kaip ir NATO, nėra“.

O čia pat juk turim tikrų pavojų, nuo kurių neišgelbės nė Europos Sąjunga.

Tai kyšininkaujanti ir žmones atstumianti administracija, vis didėjanti girtuoklystė ir alkoholizmas, siautėjanti patyčių ir žeminimo kultūra, sužiaurėjimas ir sužvėrėjimas prieš silpnesnį – iš kokios barbarystės tai eina? Kur mūsų pasipriešinimas tautos mirčiai? Jei žemė liks be žmonių, tai ar svarbu, kas ją perka? /.../

*Mintys iš jubiliejinio LPKTS suvažiavimo Kaune,
2013-10-12*

KAME TIESA?

Tiesos.lt redaktorė Ramutė Bingelienė: Gerbiamas Profesoriau, kai pirmą kartą tarėmės dėl susitikimo, aš Jus kviečiau į Tiesos.lt klubą pasikalbėti dėl referendumo, ypač dėl vieno klausimo – žemės pardavimo užsieniečiams. Bet sakėte, jog reikia kalbėti iš esmės: kodėl gi lietuviams čia nelabai gera ir jie palieka Lietuvą ir žemę, kodėl jiems nesinori čia būti? Taigi – kodėl?

V.L.: Per LDDP valdymo laikotarpį buvo nepaprastai sujaukti žemės nuosavybės pripažinimo ir grąžinimo principai. Kairieji, būtent – vadinamieji agrarininkai, kolūkių pirmininkų blokelis Seime, pasitvirtino įstatymus, kurie nors ir nebesugrąžino kolūkių, bet leido padaryti, kad grąžinimas tiesioginiams savininkams būtų kuo labiau blokuojamas, iškeliant visokias sąlygas, kliūtis: turi toje vietoje gyventi, turi būti baigęs žemės ūkio mokslus ir panašiai. Kad tikrai kuo daugiau negalėtų atsiimti savo tėvų žemės. Dargi juos šmeižiant arba propagandiškai žeminant, neva štai ateina miestiečiai ir išvaro kolūkiečius, nors ateitų buvę tremtiniai, apsigyvenę miestuose. „Išvaro tuos, kas dirba žemę“ – čia tiesioginės Lenino citatos: žemė priklauso tam, kas ją dirba, o ne tam, iš ko ją atėmė. Visokia demagogija buvo naudojama. Šitoje srityje būta daug priešartybių. Ir nors atėjo mūsų Vyriausybė, mūsų Seimo dauguma reguliavo ir peržiūrėjo tuos Žemės

reformos įstatymus, deja, nepavyko arba nebuvo pakankamai apsispręsta atšaukti aną LDDP laikais priimtą įstatymą, leidžiantį perkelti grąžinamą žemę. Persikelti, kur tau patogiu.

Iš pradžių mes buvom nusistatę atšaukti tą įstatymą visiškai. O paskui teisininkai, matyt, įtikino Seimo specialiąją komisiją, kuriai vadovavo Andrius Kubilius. Aš atsimenu pasikalbėjimus su juo, – jis iš pradžių taip pat buvo įsitikinęs, kad įstatymą reikia naikinti, nes tai visiška neteisybė: žmogus atgauna savo žemę ten, kur jo ir buvo, bet jeigu jis turi įtakos valdžioje, galbūt atgauna kaip paveldėtojas, bet būdamas nomenklatūrininkas, neima žemės ten, kur jo, o pasidaro galimybę pasiimti prie ežero, prie jūros arba ten, kur derlinga... kokių nors dvarų arba kitiems dar negrąžinama žemė... Sugebi tiesiog pasiimti žemę dar negrąžintą kitam, tikram savininkui. Ir pasidarė žmonių supriešinimas tarpusavyje vieniems atiduodant kitų žemę.

Buvo nueita „perkėlimo“ keliu, berods, motyvuojant tuo, kad kadangi LDDP laikais dalis jau pasitvarkė pagal šį žalingą įstatymą, dabar kitiems to neleisti bus jau neteisybė. Vieni bus pasinaudoję, o kiti, kurie laukė šanso, nebegalės pasinaudoti, ir jų lūkesčiai bus apvilti. Atsirado kartais labai bjauriai naudojamas „teisėtų lūkesčių“ terminas. Neteisybė gali būti paversta „teisėtu lūkesčiu“! Ir kai iš tos neteisybės negalėsi sau naudos pasidaryti, tai

tavo „teisėti lūkesčiai“ apvilti. Per tokias demagogijas mes tikrai įklimpom į ilgai besitęsiančias problemas.

Tačiau, galų gale, šiaip taip, tai buvo kažkaip išspręsta: nors ir su neteisybėmis, žmonės vis tiek bent kompensacijas atsiėmė... Dabar nėra bent masinio žemės negražinimo: ji arba gražinta, arba kompensuota. /.../

R.B.: Turint omeny tą Jūsų aptartą neskaidrumą, susipriešinimą, tą įstatyminių marmalų, ar Lietuvai dabar prasminga sutikti su imperatyviu leidimu parduoti žemę užsieniečiams?

V.L.: Čia nėra nei leidimas, nei koks nors naujas reguliavimas. Tas reguliavimas yra Europos lygmens. Žemė yra rinkos objektas, rinka yra laisva. Yra bendra rinka. Nėra atskiros vienos valstybės žemės rinkos – yra Europos Sąjungos. Tie, kurie aitrina klausimą, tyčia kalba apie „užsieniečius“, lyg viso pasaulio užsieniečiai čia supuls, galimai supuls, tad viso pasaulio „užsieniečiai“ yra grėsmė, nors iš tikrųjų kalbama tik apie Europos Sąjungą. Taigi čia pirmas žmonių klaidinimas. Dabar Europos Sąjungoje... Žinoma, tai gali būti ir mūsų kaimynai, pavyzdžiui, latviai. Aš žinau lietuvių, kurie Latvijoje turi žemių nusipirkę. Nežinau, ar yra latvių, kurie nusipirko vieną kitą ūkį Lietuvoje, bet ar tai yra tokia didžioji problema, dėl kurios reikia išstoti iš Europos Sąjungos? Arba rizikuoti savo iššūkiu „Ne“? – Ir mes verčiau laužom Europos sutartį. Ar taip nėra? Tad nereikia nei žmonių klai-

dinti, nei aitrinti tos įstatyminės pusės. Kitas dalykas: kas beateitų – ar ispanas, ar olandas – jisai turėtų pirkti savo vardu, atvirai, nepasislėpęs, juolab, kad pasislėpęs ateis žemės savininkas ir ne iš Europos Sąjungos.

R.B.: Jau yra atėjusių.

V.L.: Tai žinoma. Jie per trečiuosius asmenis superka ir gana seniai...

R.B.: Ir būtent iš trečiųjų šalių – Rusijos, Baltarusijos...

V.L.: Taip... Valstybė tuo turi rūpintis, konkrečiai žinoti. Galų gale, Sąjūdis davė aiškų signalą: dar yra laiko priimti įstatymus, kad, pavyzdžiui, žemės pirkimas pasislėpus, ne savo vardu, o per statytinius, būtų negaliojantis. Tas klausimas iš karto būtų aiškiai sureguliuotas ir ne sklistų jokio bauginimo, kad negeros jėgos per kažką, per kažkokius papirktus vietinius supirks Lietuvos žemę. /.../

Gana ilgai buvo tradiciškai vienapusiškai žiūrima į tą problemą, vis tikintis, kad štai mums pavyko vieną kartą, pavyko antrą kartą pratęsti terminą. Tegu kaimynai kaime supirkinėja žemę be konkurencijos. Ir visos pastangos buvo dedamos tikintis, kad galbūt ir dar pratęsim terminą, o kitkuo pernelyg rūpintis nereikia. Tai buvo lengvabūdiškumas.

R.B.: Bet tas lengvabūdiškumas gali blogai baigtis?

V.L.: Gali... Todėl dabar kykla tam tikras aliarmas, ir jis turėtų būti labai konkretus. Ne toks gąsdinimas – už-

drauskim parduoti žemę, nors Europos Sąjungos sutartis numato, kad rinka Europos Sąjungoje yra atvira. Kitaip sakant, eikim prieš Europos Sąjungą! Kai kas, matyt, nori būtent taip pakreipti, kad Lietuva Europos Sąjungoje atrodytų kažkokia nesusivokėlė, nesusipratėlė, išsišokėlė, kuri ima didelę naudą iš Europos Sąjungos, bet sutarties vykdyti nenori. /.../

R.B.: Išties manote, kad reikia gaivinti Sąjūdį? O aš matau, kaip jau daug metų Sąjūdis stovi nuošalyje ir šiuo metu visai nepajėgus sutelkti Tautą veiksmui. Sąjūdžio taryba net skilo.

V.L.: Neskilo Sąjūdžio taryba, keli žmonės paskelbė atskirą nuomonę. Portalas „patriotai“ nuėjo apgavystės keliu.

R.B.: Atsirado vienuolika žmonių.

V.L.: Kad reikia spjauti į Europos Sąjungą?

R.B.: Mano supratimu, jie ne tą paskelbė...

V.L.: Kaip ne tą?

R.B.: Kad vis dėlto būtų leista pačiai Tautai pasisakyti tuo klausimu, kad Tautos nuomonė būtų išgirsta.

V.L.: Klausykit, tai yra tas pats. Gražiais žodžiais pasakyta, kad Tauta galėtų, turbūt nesuprasdama, už ką balsuos, – kad pabalsuotų prieš Europos Sąjungą. /.../

R.B.: Dar norėčiau išgirsti Jūsų nuomonę apie balsų, reikalingų sušaukti referendumą, sumažinimą iki šimto tūkstančių.

V.L.: Mano nuomonė yra žinoma. Tai atvers duris sumaiščiai. Surinkti šimtą tūkstančių bus daug lengviau, ir tada visokios „Pro Patrios“, „Būkim vieningi“, rasis kitų gaujelių bei samdinių, visai pasivadinusių, pradės kepti tuos referendumus ir lengviau rinks parašus tikėdamiesi, kad ko gero... O jeigu bus tokia Seimo dauguma, atsiprašau, sumauta, tai jina dar kai ką ir patvirtins ir leis tuos referendumus, skirs ir švaistys pinigus, ir Lietuvoj bus visiškas chaosas, o žmonės galų gale už kai ką ir pabalsuos. /.../

Ar žinot, kodėl buvo priimta tokia aukšta kvota?

R.B.: Ne.

V.L.: Priimdami Referendumo įstatymą, mes irgi supratom, kad referendumu priiminėti įstatymus labai pavojingas dalykas. Gali būti išmesta visokių populistinių pasiūlymų, gali būti ir „palikim kolūkius“, gali būti ir visokių ryšių su mums labai naudingomis Rusijos rinkomis ir lengvatomis, kur mes gerai uždirbsim. O tai, ką iš Vakarų siūlo, ten vieni išdavikai, visi prieš mus – jiems tik reikia „pigios darbo jėgos“, o štai iš Rusijos mes naudos turim! Tai čia jums gali tiek prisiūlyti referendumų, kad tik čiaudėsit. Ir vis dėl to, gal protas laimės? /.../

R.B.: Europos Sąjungos sutartyje nėra numatyta bausmė būti išmestam.

V.L.: Europos Sąjungos sutartis numato sąlygas, įsipareigojimus ir taip toliau, ir prie kiekvieno dalyko ne-

parašyta, kad jeigu pasirašęs tu nevykdysi, tai mes tave išmesim. Tokių absurdų niekas nedaro. Bet nereikia žmonių mulkinti: kadangi neparašyta, tai ir neišmes. Gali neišmesti. O jūs norit dabar subsidijų Visagino uždarymui, jūs norit nuo 2014 m. štai tokio biudžeto, o mums, ES, juk trūksta pinigų. Tai kam jums, laužantiems sutartį, turim duoti, gal geriau skirkim tuos pinigus Kiprui ar kam nors kitam. /.../

*Kalbėta 2013-12-09. Publikuota: Tiesos.lt, 2013-12-15,
Bernardinai.lt, 2013-12-15*

RUSIJA PRIEŠ EUROPOS SAJUNGĄ

Pasaulis visą laiką kinta. Kartais galime sakyti, kad tarptautinė padėtis aštrėja, eina į tam tikrą išsiryškinimą, ir nevisai aišku, kas iš to bus. Bet yra vienas gerumas – mažiau miglos, mažiau savęs apgaudinėjimo. Toks mūsų vaidmuo, Lietuvos vaidmuo. Nedidelė šalis, bet kai su aiškia politika, – ji matoma. Pasakoma: jūs teisingai kalbat. O kartais pasako: jūs prieš dešimt metų taip sakėt, bet mes tada netikėjom, o dabar matom, kad teisingai sakėt. Žodžiu, mūsų vaidmuo Europoje yra, mes ten šį tą reiškiamo ir galime kai ką padaryti. Tuo pačiu ir sau, ir Europai, nes esame jos dalis. Tačiau buvęs „strateginis partneris“, o iš tikrųjų strateginis varžovas dabar yra paėmęs labai aštrią propagandinę liniją ir net neslepia priešiško. Anksčiau jų priešas ir varžovas buvo Jungtinės Amerikos Valstijos. Europa buvo „artimasis užsienis“, su kuriuo galima žaisti, kabinti makaronus ir panašiai. Dabar jau Europos Sąjunga yra negera. Tai – varžovas, kurį reikia diskredituoti, niekinti, pakirsti pasitikėjimą juo. Ką gi, Europos Sąjungoje yra visokių dalykų. Yra labai gerų, teigiamų dalykų, kurie pakeitė Europos istoriją, tačiau pakeitė tokiu būdu, kuris nenaudingas konkurentui, nenaudingas Rytų hegemonijai. Todėl ta Rytų hegemonija stengiasi suniekinti Europos Sąjungą, nuteikinti tai atskirų valstybių žmones, tai atskiras partijas,

per kokius nors kultūrinius momentus nuteikinėti prieš pernelyg centralizuotą, per daug suvienytą Europą. Geriau tegul visi vėl išsilaksto, tegul pykstasi, o tada mes iššono žinosim kaip pareguliuoti. Ta politika labai gerai matoma. Net Lietuvoje. Žiūrėkit, kiek yra akcijų prieš Europą, prieš Europos Sąjungą. Jeigu paskaitysi laikraščius, o juolab rusiškus portalus ar visokias ru. propagandas, tai visas blogis eina iš Europos. Kaip Stalino laikais: tegu supuvę Vakarai eina į pražūtį, mes juos pribaigsime, ir nušvis laiminga žmonijos ateitis. /.../

2013-12-29, Klaipėdos Universiteto menų fakultetas

LOŠIAM V. PUTINO „PULKĄ“?

Europą žadina šaižūs Kremliaus kurantų garsai. Ji galų gale bunda iš prorusiško iliuzionizmo. Buvusiųjų carinės ir stalininės imperijos tautų nepriklausomybė ir europinė kryptis, vienareikšmiškai į Europos Sąjungą, paskatino Kremlių juolab atsiskleisti visa grožybe, nebesislapstyti. Senosioms valdoms išlaikyti satelitiniame pavaldume naudojamos ir ekonominės, ir korupcinės, ir karinės priemonės. Antai atsikariavo gabalus Gruzijos. Itin daug investuojama į (dez)informacines smegenų plovyklas.

Tai likiminis egzaminas šešioms bendrosios kaimynystės šalims: Europa ar Eurazija?

Lygia greta anoms agresijoms eina strategiškai parengtas informacinis ardomasis karas jau paskelbtas Euroatlantiniam aljansui ir Europos Sąjungai, kurie įkūnija demokratijų vienybę prieš nedemokratijas. Todėl nedemokratijos jų taip nekenčia – natūralu.

ES, pavertusi savo telkiamą Europą taikos (nekariavimo) ir teisinio ekonominio bendrabūvio erdve, turi ir neabejotinų išlepimo ydų bei silpnybių, praradinėja tapatybę. Šios negerovės taisytinios, reikia ten būti. Rusijai – priešingai, tai maistas niekinti ir smerkti ES, aršinti savo antieuropinį propagandinį karą, kad rytinės kandidatės į ES nebūtų viduje vieningos. Tesvyruoja... Jos skelbiamos kandidatėmis į Euraziją ir prievartaujamos, įskaitant pa-

pirkimus, ten atsidurti. Kitaip – Rusija pyks, visiems at-sirūgs.

Tas pat įtaigojama Lietuvai. Ji lyg Europos Sąjungoje, bet dar nežinia ko kandidatė. Užmirškite, lietuviai, kokia buvo carų Rusija ir Stalino sovietija – abi žiaurios užkariautiesiems, – tad šalin jūsų neužmirštuoles, žiūrėkit apspangę į galimai šviesią Kremliaus satelito ateitį ir dabartinius liaudies linksmintojus. Svarbiausia, neerzinkit šeimininko ir mokėkit už dujas dvigubai, nes gali užkelti trigubai. O štai iš Vakarų visada ejęs blogis ir išnaudojimas. Dabar dar gėjai ir neaiškios šeimos. Gerai, kad prieš tuos baubus kovoja Gražulis ir Putinas. Jų politika, vyrai, mums artima.

Beje, tėvas ir mokytojas Stalinas pusšimtį metų skiepijo, kad Vakarai amžinai supuvę, o štai jo raudonoji tironija – viso pasaulio proletariato laiminga tėvynė. Biečia išvaduoti likusią pasaulio dalį. Tą virusą Putinas nūnai ir gaivina. Pusėtinai pasiduodam.

Nesupykit už pasakymą, kaip tuos dalykus matau: Lietuvos euroskeptikai sąmoningai ar nesąmoningai lošia Putino pulką-preferansą. Nusigręžimą nuo Europos (sčiau jums, pribaltai, ten eidami suklydote!), tad slaptą meilę senajai šeimininkei, neva maitintojai.

„Iš kur begausim duonelės“ – visai neseniai dar vaitojo kažkuris iš SSRS baudžiauninkų, o juk Lietuvos Seimo narys.

O kas ta Europos Sąjunga? Ji garantuoja valstybių narių piliečių teises laisvai keliauti ir bet kur ES gyventi, turėti verslą ir nuosavybę bendroje tarpusavy atviroje ES erdvėje. Tai patrauklu, todėl Eurazijai negerai. Ji mano, kad su ja vyksta varžybos.

Padėtį vertėtų geopolitiškai suvokti net Jungtinei Karalystei. Britų valdžios pastarasis nepasitenkinimas dėl pernelyg didelio visokių lietuvių ir lenkų antplūdžio su socialinių išmokų našta jų naujajai arba laikinajai tėvynei, tai papildomi degalai į seną antibriuselinį Londono lauželį. Gal išėiti mums, damos ir džentelmenai, iš Europos Sąjungos klubo?

Britai net galėtų leisti sau tokius žaismus, sėdėdami už Lamanšo stiprūs kariškai ir politiškai. Lietuvai, geopolitiškai ir strategiškai suspaustai putinijos replių, tai būtų savižudybė.

Jokie susijaudinimai dėl pseudopatriotinių šūkių prieš europinę žemės rinką ir pasidavimai gudraujančioms manipuliacijoms nepateisintų Lietuvos maišto prieš tautų bendriją, kuriai ką tik sėkmingai pirmininkavome.

Krizės metu skambėjo paskubom nukaltas federalistinis vaisto pavadinimas: „daugiau Europos!“

Tai kėlė tolesnį klausimą: daugiau, bet kokios? Šiandien pradėdami pirmininkavimą Graikija, ką tik dėl savo klaidų vos neiškritusi iš euro ir net Sąjungos erdvės, mi-

nistro pirmininko lūpomis Strasbūre sako aiškiau: „daugiau ir geresnės Europos“. Geresnės reikia. Konkretus žingsnis, ES jau daromas, yra Bankų sąjunga. Daugiau kontrolės? Taip, bankams spekuliantams. Ar tai bloga piliečiams? Gal tokiems bankams nepatiks ir jie kovos už spekuliacijų nepriklausomybę. Kairysis sparnas griežtai pasisako prieš Bankų sąjungą. V. Putinas stebi pro tvoros plyšį.

Aršus posovietinių kortų ir estradinių dadu-ledų mėtymas vėl stumia Lietuvą, jos gyventojus, izoliuotis kultūriškai ir politiškai nuo Europos, tad atsidurti ant Eurazijos mauryno krašto. Grėsmingiausias susirėmimas „už Europą – prieš Europą“ atslinko nūnai ardantis dėl P. A. Šliužo koordinuojamo naujo referendumo. Jis vėl apgaulingai rodomas, neva tik dėl žemės pardavimo išimtinai Lietuvos, jokių būdu ne Latvijos ar Ispanijos piliečiams, nors patys Latvijoje mielai nusiperkam. (Ot, būsim gudrūs ir nedori lešiai! Jų žemę pirsim, o jiems pirkti neleisim!) Iš tikrųjų ten prikišta, į tą referendumą, ne tik Europos sutarties sulaužymas, bet ir dar keliolika paralyžiuojančių spąstų. Lyg dar negana atsilikę nuo estų, jau ir latvių, savais kiemais klampojam.

Visiška demagogija ir klaidinimas – lyginti referenduminės įtampos kėlimą Lietuvoje su padėtimi Ukrainoje. Ten pažangioji visuomenės dalis, pavadinkim, Maidanas – už Europą ir Europos Sąjungą. Retrogradiškieji

oligarchai ir V. Janukovičiaus klanas – už senąją korupciją ir sąstingį. Tai Putino pulka.

Lietuvoje padėtis priešinga. Pagrindinės politinės partijos ir Prezidentė – už tęstinę vakarietišką, pavadinkim, Kovo 11-osios kryptį. Populistai populiukai nuo raudonųjų paleckininkų iki trumparegių (turbūt) tautininkų – prieš Europą ir Europos Sąjungą. Tai atžagareiviška kryptis, vėl Putino pulka. Sąmoninga ar nesąmoninga tokia svaigstančių lietuvių veikla, jam tai vienodai „rodo“. Kartu žygiuojantys Paleckis ir Panka – ko geriau bereikia. Kur dingio politikas Murza? Bet visa tai būtų niekai, jei ne daugelio nuoširdžių žmonių angažavimasis.

Čia man ir sako: ar nematei, kokie parašai lydi tekstą reikalaujantį šventos referendumo teisės – nors į bedugnę?

Mačiau ir tuos garbingus 25 parašus, ir pūstos retorikos tekstą, kurio vienuolikoje sakinių aštuoniskart įterptas užburiąs žodis Tauta būtinai didžiąja raide. Perdozavimas. Kažin, ar pasirašantieji įdėmiai skaitė ir ar patys taip rašytų. Tikriausiai, rašomasi už idėją – neleisti parduoti žemės Europos užsieniečiui. UABui, kurio akcininkai nors iš Senegalo – labai prašom, tik suspėkit. Pranešama, kad jau gruodžio mėnesį vyko didžiulis šventosios žemės pardavimas nežinia kam. Gaištame laiką patriotinėms aistroms, užuot nedelsiamai priėmę, pavyzdžiui, Žemės fondo viešumo įstatymą. Spekulantams jis

nepatiktų, esamoji padėtis iškiltų į viešumą, todėl geriau yra nukreipiantis dėmesį triukšmas.

Gal dar „visuomenei“ pavyks užkirsti kelią bendruomeninės reikšmės iškasenų (molio, žvyro) naudojimui be specialaus referendumo, nes tiksluose taip įrašyta – tik referendumu! Gal pavyks ir atsiverti azartiniam palengvintų referendumų kazino bet kuriuo klausimu.

Negausim toj košėj nė separuotos tėvynės, ne tik Europos kelio, užtat vyks „Vikondos“ balsuotojų permanentinės vaišės.

Dvidešimt penki. Ne avantiūristai (beveik visi). Ne agentūra. Ne Paleckis su Panka, tie apdairiai palikti šešelyje. Tad jeigu 25 rimti žmonės prisiima atsakomybę už pasekmes, man lengviau. Galų gale, perspėjau. Nebalsuosiu. Išsikasiu kibirą molio pažeisdamas Tautos valią po p. Šliužo referendumo, kad būčiau teisiamas.

Ryškėja generalinis tautos pasirinkimas.

Europą mesti ar taisyti?

O Lietuvą – mesti ar taisyti?

Savižudybių madai privalome priešintis visuose lygmenyse. Galų gale, nors Dievas nepritaria, bet pavargęs Europos žmogus turi tokią liūdną teisę. Turbūt ir tauta, pasakys kai kurie filosofai.

Vytautas Landsbergis

Lzinios.lt, 2014-01-19

TS-LKD TARYBOS POSĖDYJE

Andrius daug ką pasakė ir labai aiškiai, ir truputį vienpusiškai. Bandysiu papildyti primindamas, kad ne vien tie, kurie valdžioje, yra kalti dėl visokių negerų dalykų. Mes turime nepamiršti ir savo atsakomybės ir už ankstesnį laiką, ir kai kada už dabartinę elgesį. Jeigu būtų toks nuolatinis monitoringas mūsų partijoje, vertinantis ir balsavimus Seime ir visokias kitokias akcijas, ne tik akcijas, o pasisakymus, kurie ne visada patys geriausi, tai mes mažiau klaidų darytume. Viena iš bėdų yra polinkis į abejingumą ir visų negerovių priskyrimas politiniams oponentams. Kitaip sakant, jeigu jų nebūtų arba jeigu mes pasistengtume juos nušluoti, tai jau tada Lietuva klestėtų, mūsų valdoma. Tą labai lengva pajuokti, todėl tokių klaidų nedarykime.

Apskritai kai kalbame apie padėtį, tai padėtis neturi ribų. Yra padėtis viso pasaulio, ir pasaulis yra labai problemiškas. Pasaulis galėtų dažniau susimąstyti, ar jis apskritai nori išlikti ir kaip jis gyvens po šimto metų. O šiaip tai padėtis turėtų būti matoma tam tikrais koncentriškais ratais. Lietuva yra arčiausiai, mes esame Lietuva, jos dalis. Ir Lietuva yra dalis mūsų atsakomybės. Mūsų veiklumas ar neveiklumas, mūsų teisingas sprendimas ar besiblaškantis ir prieštaringas sprendimas, štai kas turėtų būti mūsų svarstymų dalykas ir galimai kuo daž-

niau, nebijant panagrinėti padėtis. Įskaitant mūsų vaidmenį toje padėtyje. Kad ir čia ką tik paminėtas pavojingasis referendumas, dėl kurio galų gale Konstitucinis Teismas pasakė tai, ką mes bandėm sakyti ir anksčiau, o referendumo šalininkai bandydavo išsisukinėti, kad yra ne taip, čia ne prieš Europos Sąjungą. Aišku, kad tai prieš Europos Sąjungą, prieš mūsų sutartį. Kitaip sakant, mes pažeidžiame sutartį, ir net tie propagandistai bandydavo sakyti: „tai dar neaišku ar mus išmes, gal neišmes iš Europos Sąjungos, gal kaip nors kitaip“. O kaip? Būsim apsiuokę, būsim žeminami, neteksime įvairių Europos Sąjungos paramos būdų, kurie yra ne vien finansinė parama, bet ir politinė parama, politinė apsauga mūsų nestabilioje, labai trapijoje geopolitinėje situacijoje. Tad mums numoti ranka – ar mus remia, ar mus gerbia Europos Sąjunga, būtų savižudybė. Aš esu sakęs anksčiau, galbūt partijos dokumentuose yra, galų gale, tai pasakė Konstitucinis Teismas, nes ko gero draugas Z.Vaigauskas bus prispaustas pripažinti tuos negudrius parašus, kad jau jų kaip ir netrūktų. Bet ar tai tokia fatališka padėtis, kad po to einame į riziką visuotinio populistinio referendumo, kuris atvertų duris neribotiems lengvai skelbiamiems referendumams bet kokių klausimų, kad kitos valdžios struktūros darytųsi net mažai reikalingos. Kas ten iš tos Vyriausybės ar iš to Seimo, jeigu galima parinkti parašų ir viską pakabinti su klaustuku, ką jie ten svarsto.

O čia galbūt Tauta pabalsuos, žinoma, Tauta rašoma iš didžiosios raidės.

Štai toks naujas altorius dabar statomas, nors kaip žinome, pusė Lietuvos tautos neina į rinkimus ir ne balsuoja. Aiški brandos stoka, mes turėtumėm tuo rūpintis, nes čia irgi mūsų atsakomybė, kad žmonės nebūtų nusivylę politika apskritai, kad nebūtų nusivylę visais politikais. Mes turėtume būti tie, kuriais mažiau nusiviliama ir kurie gali parodyti skirtumą, kodėl reikia palaikyti tam tikrą kryptį ir kodėl verta eiti į rinkimus ir balsuoti ir apginti ir padėti savivaldybėse, sakysim, Rytų Lietuvoje ir Vilniuje ir kitur, žinoma, ir Seime. Rinkimai į Europos Parlamentą turi veikiau simbolinę ir prestižo reikšmę, kuo pasitiki rinkėjai Lietuvoje – tie rinkėjai, kurie apskritai ateina balsuoti, nes kiti, kurie moja ranka į viską, tai net neaišku apie ką reiktų kalbėti. Štai tas dualizmas, referendumo klasta dabar įvardinta, kad tai referendumas **prieš mūsų buvimą Europos Sąjungoje**. Ir dabar tegul ten ponai Šliužas su Paleckiu ir Panka ginčijasi su Konstituciniu Teismu, kad jie už Europos Sąjungą.

Šioks toks aiškumas vienu klausimu, bet jis mums primena, kad tų klausimų yra daug ir kad grėsmės ne tik išorinės. Jos yra labai aiškios, dažnai įvardijamos, bet ir bandomos suniekinti: „Ai, jūs vis bijote Rusijos!“ Na, pažiūrėkim, ką Rusija daro Gruzijoje, Ukrainoje? Tad ar verta bijoti tokių veiksmy, gal neverta, gal tai „fain“? Tegul

dar ir su mumis, tegul ateina, prievartauja, paperka, sujaukia, o ko čia bijoti? Gal gerai bus po tokiu šeiminku kaip ponas Putinas? O ką, geras vyras, ar ne? Šitą propagandą mes matome, ir ji dabar atvira. Rusijos dabartinė valdžia atvirai antidemokratinė, atvirai antieuropietiška. Kažkada buvo žaidžiama prieš Ameriką, bet atskiriant Europą kaip geresnę – „gal bus mūsų dujų satelitė, prisitrauksim ją per berluskonius ar per šrioderius, ir bus gerai mums su tokia Europa“. Deja, Europa nepateisino pono Putino vilčių ir net pabandė „nuskriausti“ Rusiją viliodama tokias Rusijos požiūriu nestabilias gretimas valstybes, kurios tartum gali būti Europos suvedžiotos. Jas reikia apsaugoti naudojant ekonominę ar net diverzinę, smurtinę jėgą. Tas aiškumas yra atėjęs, ir nors laikomės kartu, savo Lietuvos žmonių tarpe turime nebijoti kalbėti aiškiai ir laikytis nuostatos, kad **Europa yra mūsų atrama**, mūsų vertybė, mes jos dalis. Ir ką reiškia puldinėjimai, netiesioginiai per referendumus arba tiesiogiai niekinant kokius Europos trūkumus ar silpnybes, turime matyti visumą.

Už Europos padėtį, jos ateitį mums taip pat tenka dalis atsakomybės. Mes ten turime ką veikti. Ir Europos Parlamente, į kurį dabar kelsime ir rinksime kandidatus, irgi yra ką veikti. Tą žmonėms per mažai aiškiname, čia mūsų neveiklumas. Viena partija visko neišaiškina, bet mūsų partija galėjo padaryti daugiau, kad būsimas

rinkėjas, kuris turėtų rūpėti ne kaip rinkėjas, o kaip Lietuvos ir Europos pilietis, suprastų reikšmę, kad mes esame Europoje, ir tai yra gerai, o kad mes stengiamės gerinti Europą, tai irgi yra gerai. Tai irgi mūsų misija. Mes toli gražu nesame tobuli ar kokie nors mokytojai visiems europiečiams, bet kai kur mūsų patirtis ir mūsų principingumo likutis yra reikalingi, jie nuskamba ir turi reikšmės.

Ir Lietuva plačiuose koncentrinuose ratuose, ir mūsų partija. Reikia suvokti, kad ir partijoje vyksta tam tikri pokyčiai bei pasirinkimai, partija keičiasi ir gali dar labiau keistis. Matau buvusią, dar tebejuntamą vertybinę, idealistinę kryptį, bet matau ir vis stiprėjančią pragmatinę, karjeristinę ar dar kokią nors partijos vidinių sumaiščių ir makalynių kryptį. Gal tai neišvengiami dalykai, bet reikia juos matyti ir įvardyti. Mano jau tokia lemtis, kad aš imu ką nors ir įvardiju.

Antrasis mūsų problemų ratas aplink Lietuvą, tai „už jūsų ir už mūsų laisvę“. Geriau sakyti pirmoje vietoje „už jūsų“, nes jūsų laisvė yra mūsų laisvės garantas. Čia mes rūpinamiesi kitais, paslapčiomis, pragmatiškai rūpinamės ir savimi. Taip kažkada skelbdami savo laisvę ją matėme kaip pavyzdį ir paskatinimą kitiems. Dabar Ukraina yra toks artimas, jaudinantis pavyzdys, ir jos likimas dar tikrai neaiškus. Dar neaišku, ar Maidanas negali būti paverstas 1905 metų „Dvorcovaja ploščiad“

su masinėmis skerdynėmis ir visiškos diktatūros įvedimu Ukrainoje, arba bent bandymu tai įvesti. Kad ne tik nomenklatūros ir visų blogų jėgų valdžia būtų išsaugota, bet kad ir Ukraina prastokai mąstančio europiečio akyse būtų sukompromituota. Tartum tai Ukraina ateitų, išžudytų savo protestuotojus, savo demokratijos kovotojus. [V. Janukovičiaus] Ukraina atėjo, išžudė, todėl mes daugiau su Ukraina nekalbame, nusigręžiame nuo jos amžiams. To nori ponas Putinas. Ukrainiečiai pakankamai tai supranta, bet jie karšto būdo žmonės, yra radikalių organizacijų, kurios arba kas nors jų tarpe nori muštis, yra ir infiltruotų tokių, kurie ragina eiti muštis: arba jie mus ištratinės, arba mes juos! Čia kaip tik Kremliaus scenarijus. Tad ir Europos ateitis, ir tuo pačiu mūsų atsakomybė ten esant, jokių būdu ne bėgant, nes suprantam, kas už ko slepiasi. Reikia ten būti ir aiškinti tuos dalykus, kurie mūsų supratimu būtų nukrypimai, kraštutinumai į neatsakomybę. Galų gale, aiškinkim apie išlikimo vertybių saugojimą, tarp jų pirmoji yra šeima. Nes Europa yra visiškai demografiškai nusilpusi, ir ji tartum nenori gyventi. Bet ar Lietuva nori gyventi, man nėra aišku. Apie tai reikia nebijoti garsiai kalbėti. Ir tai nėra pesimizmo skleidimas. Tai signalas. Signalas – nemiegokim ir nekiškim galvos po pagalve. Kas gali pasakyti, jeigu ne mes; mat kiti bijos – „o, mes čia neteksime balsų, suerzinsim kokius nors miegančius, tada jie tikrai už mus nebalsuos...“

Yra ir globalus dalykas – ekonominė civilizacija. Aš bandau apie tai kalbėti kaip balsas tyruose, bet galiu ir čia pasakyti. Ar nevažiuoja visas bendras pasaulinis reikalas klaidingais bėgiais? Mes nieko naujo negirdime aplinkui svarstant, ar tai būtų Amerika, Europa ar pasauliniai dalykai – tik ekonomika, ekonomika, ekonomika... Marksistai, visi marksistai. Ir niekas nepasako – ar gyvenimas tai ekonomika? Ar tik ekonomika? Ar ekonomika išties pirmoje vietoje? Mes to prisiklausėm per bolševikmetį iki begalybės, pasiteisinant, kodėl kitose srityse blogai. Blogai atrodo žmogiškumas, blogai kultūroj, blogai dvasingumas. Tai čia mat vėliau, vėliau, pirmiau reikia pamaitinti žmogų, pirmiau reikia jį aprengti. Šita primityvaus materializmo demagogija tebegyva. Ir ne tik Lietuvoje, visa Europa yra kažkokia posovietinė. Matykime tai. Kai kada pagalvokime, ar patys nesame apsvaigę pirmiausiai kalbėdami kaip gi mums pataisyti ekonomiką, ir tada jau viskas bus gerai. O kokioje padėtyje yra žmonių dvasia, jų noras gyventi, jų gebėjimas džiaugtis gyvenimu ne tik per kišenę? Va, įdėsim dešimt litų į kišenę, ir visi bus laimingi. Nieko panašaus, pusė jų nueis nusipirkti svaigalų, atsiprašau Tautos didžiąja raide. Realybė yra truputį kitokia, negu ten tų susitelkusių į pseudopatriotines organizacijas. Mes būkime realūs patriotai, žadinkime miegantį lietuvį ir ne tik lietuvį. Aš ukrainiečiams sakau – pasiekit, kad jūsų rusakalbiai būtų ukrainiečiai, antai rusiškai kal-

bantis ukrainietis, totorius ukrainietis, kad visi pasijustu ukrainiečiai, tik tada jūs išliksite, išlipsite iš tos skylės, į kurią jus įgrūdo sovietizmas. Tad mes irgi apie tai turime galvoti ir būtent šitaip. Nors mūsų vietiniai lenkų veikėjai – kai kuriuos ir rusų veikėjus prisivilioja, – elgtųsi ir bjauriai, ir nemandagiai, ir nekultūringai, turime matyti, kad jie irgi mūsų žmonės. Mes tempiam visi kartu tą naštą ir turim vieni kitiems padėti, o padėti, tai nebūtinai muštis tarpusavyje ar spirti į užpakalį. Štai mano samprotavimai.

2014-01-25, „Tėvynės sąjungos žinios“, 2014-01-29

NEMESIM EUROPOS KELIO

Prie Signatarų namų,

2014-02-16

Sveiki, piliečiai pilėnai, Pilies gatvės brolija!

Sveikinu Jus, dar kartą čia susirinkusius.

Nutariau pasidalyti mintimis apie šachmatus ir dūmus.

Mano geroji žiniasklaida, jaučiu, tuoj daro išvadą: tas Landsbergis jau visai. Juk šachmatai ir dūmai neturi nieko bendra.

Klystate, brangieji, labai daug bendra. Prisimenu savo studentišką jaunystę, kai daug vyresni strateginiai partneriai prie languotos lentos pūsdavo man į veidą „Belomor“ dūmų kamuolius, kad apsvaigęs, nebeįžvelgdamas net vieno ėjimo į priekį, padaryčiau kokią istorinę klaidą.

Išgrauš! – būdavo mano atsakymas. Bet rūkyti nepradėjau.

Tačiau šiandien daugelis jau pamiršo, o mokykloje nė nebemoko, kas tas „Belomor“ kanalas ir jo geležinkelis tundroje, kur po kiekvienu pabėgiu guli nukankintas vergas. Todėl pasisekimo kai kuriose auditorijose susilaukia dainos: „Aš padarytas vergijoje“. Naujieji keisti patriotai dūsauja: „Ilgu, ilgu man tarybų, šalin bjaurybę

Europą!“ ir svaiginasi jau ne dūmais, o referendumais. Deja, į agitatorių judesius įtraukta daug sukklaidintų nuoširdžių žmonių, turbūt neskaičiusių pono Juliaus teksto, kurį parėmė. Menininkai, dvasininkai... Jausmai dėl tėvynės ima viršų, bet į tėvynę pažvelkim ir iš proto pozicijų. Ir bent pora ėjimų į priekį. Ir nereikia pykti ant kitataučių.

Esam novatoriai. Lietuvoje stumiamas dar negirdėtas antieuropinis referendumas. Tokia jo esmė, tik slepiama apgavystėmis, pradedant nuo tos, kai mūsų sąjungininkai europiečiai gudriai suplakami su viso pasaulio „užsieniečiais“.

O jei kalbam sąžiningai apie europiečius, tai valstybė užuot paskelbusi „Tomui Ilvesui parduoti draudžiama!“, galėtų mandagiai naudotis pirmumo teise. Pati pirkti. Po to – parduoti Ramūnui. Bet juk tikslas kitas. Tikslas yra susipykti su Europos Sąjunga, o dar geriau, ką skelbia p. Šliužas, išstoti iš jos. Putinas net Soči sapnuoja apie tokią Lietuvą.

Daug kalbantys apie žemę pamiršta apie žemėlapi. Lyg mokyklų nelankę. O žemėlapis primintų – kur demokratinė Europa, kur putininė Eurazija, tad ką toliau renkasi Lietuva. Nereikia Europos, tai krenti į Euraziją. Atgal į narvą.

Daug kalbantys apie Tautą Didžiąja Raide savo siūlomais kūlvirsčiais nebent paspartins realios tautos per-

sikraustymą kur geriau. O kaip vertinti, kai tyčia arba iš neraštingumo Petro sklypą vadina valstybės teritorija? Mat jeigu Petras parduos latviui, tai Lietuva sumažės, o Latvija padidės. Yra tuo pokštu patikėjusių. Gal auklytės paaikšintų darželyje, jog demokratinė valstybė savo suverenios teritorijos parduoti negali net vyriausybei norint. Juolab – ūkininko Petro sprendimu, nes jis parduoda tik sklypą, ne valstybės gabalą.

Vyresnieji gal atsimenate, kaip univermage norėdami atsikratyti prekių šlamštu sudarydavo „dovanų paketą“, kurį gali pirkti tik visą.

Dabar išrasta būdas, kaip teikti piliečiams balsavimą „taip“ arba „ne“ už keletą konstitucinių dalykų iš karto. Tuo keliu einant, jūsų ir mūsų greit lauks toks trijų sprendimų paketas:

- (1) Minimalų atlyginimą – dvigubai!
- (2) Nacionalizuoti skandinavų bankus, atkurti „Snorą“, parsikviesti šokėją Romanovą.
- (3) Gerbiant kultūros paveldą, sugrąžinti Stalino paminklą į tradicinę vietą Vilniuje prie geležinkelio stoties.

Arba ir toks paketas:

- (1) Minimalų atlyginimą trigubai!
- (2) Atkurti „draugiškus santykius“, kaip anie sako, su V. Putino vadovaujama Rusija.

(3) Tuo tikslu atšaukti 1992 metų referendumą, dabar iš naujo nustatant pagal Kremliaus „pervyj banditskij“ Kanalą, kad Lietuva niekad nebuvo Sovietų SSR okupuota, todėl jokios žalos dėl nebūtos okupacijos ir nebuvusių tremčių nepatyrė.

Žiūrėkit, piliečiai, panaši padėtis: ankstesnį Lietuvos 2004 m. referendumo sprendimą, kad stojame į Europos Sąjungą, dabar siūlo atšaukti nauju tautos balsavimu: dešimt metų pasinaudoję, atmetam stojimo sutartį!

Tik padaryk pradžia, ir eisim toli. Petro sklypą, kurį jis norėtų parduoti europiečiui susitardamas dėl kainos ir jei nevaržys Lietuvos įstatyminiai saugikliai, tik pavadink šventa visaliaudine nuosavybe – ir viskas atrodys kitaip, jaudins, ir varysim atgal į būvį be privačios „buržuazinės“ nuosavybės. Brolių latvį pavadinkim prakeiktu užsieniečiu, kuris šiukštu negali įsigyti Petro sklypo ir jame užsiauginti maizės, – ir velniop tą latvį su visais jo bjauriais eurais ir Europa! Tai būtent gudručių siūloma. Vienu pabalsavimo ėjimu, be jokios analizės į priekį, brauktume viską, ko pasiekę. Gautume Europoje nebe sąjungininkės, o „trečiosios šalies“ statusą lygiai su Rusija ir Gudija.

Ką apie mus tada pasakytų estai, jau neseniai girdejom, kai pagrasėm blokuoti europinį Baltijos geležinkelį. O ką tars broliai ukrainiečiai? Jie pasišventę kovoja už savo teisę **pasirinkti Europą**. Mes lyg remiam, užjau-

čiam, bet patys užsimoję – kai kurie – balsuoti **prieš Europą!** Ne viskas joje ir mane žavi, bet tai reikėtų – už būvį vakuume ir laukiančią Euraziją, iš kurios liūno atrodėm išsiveržę.

Savo televizijose matom aktualių debatų: kaip apsaugoti mokyklas ir vaikus nuo narkoverslininkų ir kitų kriminalų skverbimosi? Kitur nevispročiai atsineša ginklą ir šaudo mokytojus, mokinius... Yra parengtas Lietuvai mokyklų saugumo planas, bet štai pinigų jam įgyvendinti nėra, gausim nebent iš ES. Tą sako policija, švietimas ir TV. Gudrūs referenduminkai tyli.

Kaip gelbėti griūvančias ligonines, kad jos nevirstų tik numarinimo įstaigomis? Turim gerų programų, sako ministras, gal padės Europa, ir neberekės balkiais ramstyti lubų. Tikrai, pats laikas išstoti iš Europos Sąjungos ir toliau ramstytis balkiais.

Nenustebčiau, jei antieuropiniam referendumui pavykus, išgirstume ir tokių diagnozių iš nelemtojo Briuselio: pasisiuskit su savo senom branduolinėm atliekom. Nors dabar Europos biudžete numatėm jums gausiai padėti, bet jeigu einat lauk, tai ir eikit, – ir eikit, – ir eikit.

Ukrainiečiai vis dar žiūri į mus su pavydu, ima Sąjūdžio pavyzdį, tai tegul p. Šliužas nuvažiuoja ten su Putino propaganda, kad Europos Sąjunga yra blogis. Ir apstulbę ukrainiečiai gal susivoks, nepadarys klaidos, atsuks Europai nugarą. O ponai Panka ir Šliužas atsiims Raudon-

nosios žvaigždės ordinus iš paties kunigaikščio Murzos rankų.

Taip klostytūsi, kadangi dviejų nugarų niekas neturi; nusigręžę nuo Europos šypsosimės ir lankstysimės Kremliaus kurantams. Sakiau, žemvaldžiai, pasižiūrėkite į žemėlapi. Raudonas kylis nuo Maskvos iki Karaliaučiaus perkirstų Europos Sąjungos erdvę tarp Latvijos ir Lenkijos. Lietuvos vaidmuo taptų žiauriai istorinis. Šioje vietoje, Pilies gatvėje, daugiau mums nebūtų ko rinktis.

Todėl nemiegokime kaip išsigandęs draugas Vaugaskas, bet galvokime tam darbui skirta kūno dalimi – galva. Tąsyk būsim atėję čia ne paskutinį kartą. Nesisvairinkime žodeliais ir būgneliais, išlikim blaivūs ir, jeigu reiks, ramiu referendumo boikotu apginkim europietišką Lietuvą. Yra ir toks būdas gintis.

Toks bus ir Vasario 16-osios įpareigojimas: nepriklausomybė nuo šimtamečių carų, europinė kryptis ir demokratija.

Su Apvaizdos padėjimu nepameskim kelio.

„Alfa.lt“, 2014-02-16

KREIPIMASIS DĖL REFERENDUMO

Vyriausiajai rinkimų komisijai blaškantis dėl antieuropinio ir antikonstitucinio referendumo, jos vadovui lemtingai balsuojant ne teisinėse pozicijose, piliečiai pradeda susivokti, kas ištiktų Lietuvą „tautinio socializmo“, tai yra nacionalsocialistų laimėjimo atveju. Ne vienas pasisako buvęs suklaidintas, neatsispyręs patriotinėms gražbylystėms prašinėjant parašo, įdėmiai neperskaitęs teksto iki galo, nemąstęs apie Lietuvos pasirinktą narystę Europos Sąjungoje. Taip susivokusius kviečiu veikti – siųsti telegramas VRK arba Seimui su tais pačiais asmens duomenimis ir ankstesniojo parašo atsisakymu.

Kas jau pamatė tėvynei rengiamą politinės vienatvės duobę ir nenori tapti demokratijos duobkasiu, atšaukite parašus, ištaisykite savo klaidą.

Jūsų

*Vytautas Landsbergis
Lietuvos Sąjūdžio garbės pirmininkas,
buvęs Aukščiausiosios Tarybos–
Atkuriamojo Seimo vadovas
ir Aukščiausias valstybės pareigūnas,
Konstitucijos signataras
2014-02-18*

„Lietuvos žinios“, 2014-02-19

DĖL PARAŠŲ ATŠAUKIMO

Suklaidintų piliečių teisė pareikšti, kad jie pakeitė savo nuomonę dėl referendumo negali būti paneigta.

Klausimas toks, ar jų pareikšta valia bus pripažįstama ir parašai anuliuoti, ar suklydęs pilietis jausis patekęs į spąstus, kaip aiškinama, „be teisinių galimybių“ tarti kitaip: nepritariu. Netiesa, tarti visada galima ir būtina, jei žmogus įsitikino, kad Lietuvos referendumas atsisakyti Europos sutarties, jei „pavyktų“, gresia piliečiams ir šaliai visokeriopais nuostoliais, o pasirašiusieji liktų moraliai atsakingi. Valdiškos institucijos, kaip VRK, teismai arba Seimas gali tarti ir prastai: ne, dabar jau liekate pilietinės atsakomybės spąstuose, nereikėjo suklysti. Atšaukiate, bet mes jūsų atšaukimo nepriimame.

Manau, tai būtų neteisinga, ginčytina, tačiau piliečiai, pareiškę atsisakymo valią, bent savyje nusiimtų moralinę atsakomybę už galimas pasekmes. VRK privalo kaupti ir saugoti tokius pareiškimus.

Visai kitas klausimas, nors nežinia ar svarstomas, tai masinis parašų klastojimas. Paaiškėjo, kad tariamai to paties asmens parašas – referendumo lape ir papildomai patikrinus tapatybę – ne sykį raiškiai skiriasi.

Kuriuo parašo atveju įvyko klastojimas – tad ir baudžiamasis nusikaltimas – nustatys Generalinė prokuratūra, kaip ir galimą parašų rinkėjo atsakomybę; tačiau

tokie vieno piliečio skirtingi parašai turėtų būti atmesti iš karto vos pastebėjus. Kažkieno problema, kad jų daug. VRK narys, dalyvavęs tikrinime, neištvėręs paskelbė: septyni procentai! Iš 300.000 tai būtų jau 20.000 naikintinų (arba išaldytų su dvigubais klaustukais) nežinia kieno parašų. Toliau apie atsakomybę tekomentuoja teisininkai. Paviešinta, kad referendumo organizatoriai mėgino aršiai priešintis jų surinktų parašų patikrinimui. Kodėl?

Vytautas Landsbergis

Delfi.lt, 2014-02-22

LAIŠKAS LIETUVOS SAJŪDŽIO KAREIVIUI A. PATAČKUI

Gerbiamas Algirdai,

Iš papratimo dar noriu vadinti vardu. Su bendražygiais visuomet taip kalbėdavau.

Matau skleidžiamą susirūpinimą galimais sklypų pirkėjais iš užsienio, todėl yra siūloma surišti savininkus-pardavėjus. Tam pakaktų įstatyminių priemonių ir nelaužant Konstitucijos. Aš rūpinuosi kitu pavojum – Lietuvos izoliacija nuo Vakarų skiepijant palankumą bei atsidavimą Rytams. Atsigulti po skitais.

O dabar konkretybės dėl Algirdo laiško, jei nori, Vytautui.

Su daug kuo galiu sutikti. Antai, kad sudegus šiaudų liepsnai „šalin ūkininkus užsieniečius!“, tikriausiai liks apsinuoginę avantiūristai, „slapti kenkėjai ir svetimų idėjų statytiniai“. Čia tik cituoju Algirdą Patačką. Jis **taip** įžvelgia. Skaitykit, referenduminkai. O kas dar bus likę mūsų svajotos nepriklausomos europietiškos (vis dėlto ne eur-azijatiškos) Lietuvos pelenuose?

Istorijoje būna visokeriopų įdomybių. papildykim kits kitą. Dar prieš Liubliną ir Trečiąją Statutą, kuriuo bene norėta apsaugoti LDK priklausiusias ukrainiečių žemes, kad jų pernelyg nesupirktų maskvėnai ir lenkai, turėjom Gediminą. Šviesusis lietuvių ir rusėnų karalius

kvietėsi normalius užsieniečius vokiečius į Lietuvą, davinėjo jiems žemių naudmenų be mokesčių, vėliau ir į nuosavybę. Gyvenkite, arkite, mokykimės vieni iš kitų. Miestuose, kaip antai sostinėj Vilniuje, pastatė užsieniečiams bažnyčių. Manau, jis nebuvo nei kvailas, nei išdavikas. O jeigu kas įžeistų karaliaus atsikviestą svetimšalį, tai būtų tolygu įžeisti patį karalių. Toks buvo Gedimino įstatymas – vykdytinas be juokų.

Marius Katiliškis ir kiti vadinami „nužemintieji“, iš kurių smurtu atėmė tėvynę, kad nebesugrįžtų nei iš Sibirų, nei iš Amerikų, tai ne dabartinė ekonominė emigracija ir tėvų kapų praradimas – jei kam tai priimtina – savo noru. Kur tariamų „žemės gynėjų“ šūksniai: neišvažiuokit! Kurkit šeimas, užpildykit mokyklas! – Tyla.

Gal jeigu išvažiuoja parduodami nugriauntiną tėviškę Tautos latifundininkams, tai dramos nėra? Aš manau, kad yra. Bene didesnė, nes anų tremtinių žemė likdavo jų širdyse. O dar atsimenu laisvės kovotoją – Kolymos kartogininką, kuris grįžęs galų gale į Lietuvą sakė besikabinėjantiems kagėbistams: „atstokit, nevežkit manęs dar sykį ten, o į Ameriką aš pats nevažiuosiu“.

Nereikia primesti man, ko nesu sakęs. Net Julius Panka šiek tiek atsiprašė dėl savo neteisingo riktelėjimo. O kodėl pseudoideologinių mistifikacijų maišalynėje kyšteli „tautinis socializmas“ ar jaunimo mokymąsi neigiantys „pagonyš“, vertėtų visiem pasidomėti, tad ir Al-

girdui. Beje, ar ne Pankos vedami vaikinai pagal užsakymą surikdavo „Juden raus!“ o vadai jų neužčiaupdavo, nesutvarkydavo? Su Hitleriu tiek bėdos, kad jis savo diktatūrines galias pasidarė tyrosios tautos referendumais, apžavėtiems vokiečiams rėkiant „Heil“ ir balsuojant už bet ką. Neveltui Vokietija yra pasimokius, jokių referendumų.

Dabar P. Šliužas, berods, jau afišuoja savo naują konstituciją kažkokiai „Lietuvai – 2“, „Trečiajai Respublikai“ (čia paksininkų vizija – šalin Antrąją Respubliką!) ar tiesiog laisvūnų bendruomenės tvarkomai šaliai. Siūlau pasidomėti tuo projektu, Algirdai, jis atsirado prieš metus kartu su referendumu.

Ten jau nebėra švento žodžio Tauta. Bus kažkas, ką valdys tūli „Laisvi, išsilavinę ir atsakingi žmonės“, o kurie dar nelaisvi (nuo prietarų), netinkamai išsilavinę ir nesimantys atsakomybės, regis, tie bus padėti į jiems deramą vietą. Laisvūnai valdys savo prigimtinių teisių viską valdyti pagrindu. Gerai apsisvaiginus šūkiiais, tai pranoksta patį Adolfą. Vienas ultraliberalus filosofas, jaunimo auklėtojas, siūlo nesutinkančius iš karto statyti prie sienos, ir jis pats šaudysiąs.

Beje, P. Šliužo konstituciją galima būtų greit stumti pirmyn įteisinus 100.000 parašų kvotą. Ir „konstitucijoje“ ta kvota jau įrašyta greta su principu, kad referendumas – pagrindinis valdymo organas, o kiekvieno referendumo

sprendimas automatiškai įtraukiamas į konstituciją. Istoriškai, patikrinkit Adolfo H. konstitucinius kelius.

Sąjūdžio veteranas Patackas kažkodėl feisbukiškai negražiai pravardžiuoja disidentą Andrių Tučkų, buvusį Antano Terlecko bendražygį ir Vyčio kryžiaus ordininką; o savo ruožtu pripažįsta, kad šalia būsimo politiko Juliaus Pankos šmėkšo figūros, su kuriomis jis, Algirdas, į žvalgybą neitų. Bet Panka eina, tad gal nebuvo kam jo perspėti?

Todėl aš neieškau laikraštienos pasakų (Algirdo žodžiai) nei apie save, nei apie kitus, tiesiog žiūriu, kas ką daro. Ano asmens darbai pavojingi Lietuvai, kokios mes su Algirdu norėjom. Linkiu geriau įsižiūrėti, gal ir perspėti gerą žmogų, jei ne per vėlu.

Vytautas Landsbergis

Delfi.lt, 2014-02-25

27 PASIUNTINIAI

Yra mažančių, dar mažančių ir yra tik rėkiančių. Tai dėl referendumo, kuriuo Lietuvai siūloma atmesti Europos sutartį. Atmesti kartu su Europos Sąjungos (ES) parama nūnai teikiama per daugybę finansinių programų – ūkininkams, energijos vartotojams, terminalo statytojams ir IAE branduolinių atliekų paveldėtojams, mokykloms, ligoninėms ir taip toliau. Čia ir politinė parama sunkiais tarptautiniais atvejais, gal jos reikės kur kas daugiau.

Gerbiamas Linas Zasiavičius, ką tik parašęs straipsnį „Atviras laiškas profesoriui V. Landsbergiui („XXI amžius“, 2014-02-028) priklauso dar mažančių referenduminkų būriui. Jis dėsto, gal kaip ir kiti mažantieji, kad jų referendumui laimėjus, atsiversią trys tolesnį Lietuvos-ES santykių keliai. Pirmas: persiderėti ir pakeisti Europos sutartį (t.y. Lietuvos sutartį su kitomis 27 valstybėmis narėmis, kurios kiekviena atskirai yra dabartinę sutartį ratifikavusios). Tam reiktų, tiesiai šnekan, kad ES atsisakytų kai kurių steigimo ir Romos bei Lisabonos sutarčių principų, tai yra, keistųsi ne Lietuvos priversta ir pamokyta (nerealų), o pati nutartų būti kitokia. Taip išvedžioja patriotinis jaunimo auklėtojas Julius Panka. Anot jo, mes – ne prieš Europos Sąjungą, bet tegu ji persitvarko, kad tiktų poreferenduminei Lietuvai.

Manau, tai vinguriavimas dūmuose, bet tiek to.

Antrasis kelias: nebevinguriuojant išstoti iš Europos Sąjungos, išdidžiai atsisakant esamų narystės ryšių ir paramos. Į tai kviečia ideologas Pranciškus Šliužas.

Trečiasis kelias: keisti Konstituciją, kad ji prieštarautų ES sutarčiai (dabar neprieštarauja), o tai ir yra antrasis kelias, čia nereikia nei apsigaudinėti, nei apgaudinėti. Anot „Atviro laiško“ autoriaus, „referendumininkai trokšta, kad būtų pasirinktas kelias Nr. 1“.

Dalykas tas, kad naujoji poreferenduminė Lietuvos valdžia (Laisvųjų žmonių partija per savo atstovus) imtųsi trokštamo pirmojo atvejo siūlymų ir darbų **jau atmetusi** ES sutartį, tad veikdama ne iš vidaus Sąjungoje, bet iš išorės, kad pasiekusi norimų pokyčių, galėtų iš naujo įstoti į J. Pankos ir kitų pagerintą Europos Sąjungą.

Tokį trejopą vaizdą galimoje Lietuvos kryžkelėje mato dar mąstantys referendumininkai, aš tik patogiau išdėščiau. Rėkiantieji „šalin!“, „lauk!“, „uždarysim ir kriminalizuosim“ kitaip kalbančius – tai sunkesnis atvejis, ten jau buvome.

Taigi, broliai ir seserys, mąstantieji „už“, laikas imtis darbų laukiančių po Jūsų siekiamos pergalės. Antrasis ir trečiasis atvejai – ne darbų, o išdykavimo – šaunam į degalų statinę ir žiūrim, kas bus. Pirmasis, geresnis kelias, deja, ne Lietuvos vadų laisvūnų jėgoms. **Ką persidėrėsit**, jeigu referenduminio pasišalinimo iš ES sutarties

veiksmas bus jau įvykęs? Sėdėsit ir lauksit pranešimo. Po to, bet ne iš anksto, siūlysit steigti kitokią Sąjungą. Vieną, beje, siūlo iš Rytų, kur broliai ukrainiečiai triuškinami už nepaklusnumą.

Dėl kažkieno „pasirenkamo“ pirmojo atvejo, sutarties pakeitimo, rašysit laiškus į Briuselį – gal jau turit projektų, tad paskelbkit. Taip pat siūsit naujosios laisvosios Lietuvos pasiuntinius. Kur? – į ES vadovaujančias struktūras: Komisiją, Parlamentą, Tarybą ir dar bent po vieną pasiuntinį į 27 valstybes nares, nes kiekviena atskirai svarstys, tvirtins, jei tvirtins, bei ratifikuos Jūsų naująją ES sutartį – kitokį drąsios Lietuvos parengtą projektą. Laiko turėsim labai nedaug, todėl tikiuosi, kad naujojo sutarties projekto darbai virte verda.

27 pasiuntinių vaidmenį galėtų atlikti ir dabartiniai ambasadoriai. Su jais reikia dirbti. Nėra garantijos, kad kiekvienas sutiks važiuoti į 27 vyriausybes bei parlamentus, kur į juos gali žiūrėti ir kaip į ligonių atstovus. Todėl Laisvųjų Žmonių Bendruomenė, pagal palengvintas referendumo sąlygas nedelsdama prastūmusi naują P. Šliužo konstituciją (projektas jau yra), turėtų iš anksto numatyti kitus paskirtinus šalies ambasadorius šiai derybinei užduočiai. Verta sudaryti darbo grupę jau dabar.

Kai kurie, beje, galėtų būti skiriami iš dabartinių kandidatų į Europos Parlamentą. Jų toje įstaigoje, EP, ne-

bereikės kaip ne narės šalies atstovų, nors ir būtų išrinkti su referendumo banga.

Štai, pone Zasimavičiau, ir kiti geros valios žmonės Lietuvoje – mąstykim tikroviškai. Paaiškinau, kaip galėjau. Šūkiškai šūkiškai, o valstybių gyvenimas tarp valstybių yra toks.

Vytautas Landsbergis

P.S.

Čia Jums asmeniškai dar pora patikslinimų, kurių jau esu daręs, dėl nuolat sutinkamų pasuktų propagandų.

Niekas nesako, kad žemę užsieniečiams (pagal Sutartį – tik sąjungininkams europiečiams) privaloma arba „reikia parduoti“. **Tik nedraudžiama.** Sakykit visiems, kad reikia arba reiktų neparduoti, ir aš Jums pritarisiu. Neparduokit, žmonės! Jokių įsakymų parduoti nėra ir nebus. Bet parduodančiam sklypo savininkui nereikia visko uždrausti, veikiausiai skatinant pardavimą tik didžiajam Lietuvos dvarininkui. Europinės arba mišrios kompanijos turi būti tinkamai veiksmingai reguliuojamos įstatymais, nebūtinai išstojant iš ES. Taip jau dabar Konstitucijoje pasakyta: „pagal konstitucinį įstatymą“. Jeigu išties manote, kad tai tas pat, ką brėžia referendumas, tai kam jis reikalingas?

Ogi ne dėl žemės. Supraskit svarbiausia – kad žemės dalykai bei jausmai, tai sėkminga uždanga prakišti santvarkos perversmą ir įvesti numatytą valdymą populistiniais referendumais.

V.L.

„XXI amžius“, 2014-03-07

LIETUVOS PERSPEKTYVOS

Ar gali Lietuva tapti izoliuota valstybėle, laikinai siūbuojančia tarp Rusijos ir Europos Sąjungos, ir būti grindžiama primityviomis pasiūliausio populizmo doktrinomis? Ar yra, kas to norėtų?

Atsakymų paieškosime, o kol kas – verslo projektas. Jis mano rankose, pažvelkim.

Jau metai, kaip surašyta nauja konstitucija kitokiai Lietuvai. Su ja vaikštinėja ūkininkas Pranciškus Šliužas. Sukūrus revoliucinį politinį mechanizmą – entuziastai, pasaulį seną išardysim, – žodis gali tapti kūnu. Nejau vadinسیم Šliužo konstitucija?

Buvo juk Stalino konstitucija, demokratiškiausia pasaulyje. Buvo Brežnevo konstitucija, ta pati, bet mažumėlę pamodernizuota kito didžio mąstytojo. Kodėl negalėtų rasti Šliužo?

Sąlygiškai žymėsiu ją ŠK.

Daug teksto perrašyta iš esamosios LR Konstitucijos, tik viena valdžios grandis išmesta totaliai. Tuoj paaiškės – kodėl. Užtat esminiai dalykai yra ir į seną tekstą įterpti nauji. Šūkiei be skaidrumo. Žodžių dariniai, į kuriuos vėliau galėsi įdėti bet kokį turinį. Bet šis tas šviečia.

Visa valdžia ir net suverenitetas Lietuvoje priklausys **Laisvųjų žmonių bendruomenei**. Nuo to doktrina prasideda ir eina kiaurai per visus 154 ŠK straipsnius, tik

niekur neapibrėžiant, kas tie „laisvieji žmonės“. Ar visi piliečiai, jau totaliai išlaisvinti, ar koks nors elitas virš „nelaisvųjų“? O jei laisvieji – arba kaip rašoma ŠK str. 2, „iš prigimties Laisvi, išsilavinę ir atsakingi“ – tvarkys neišsilavinusius ir neatsakingus, tai kas šiai bendruomenei, nelyginant vieningajai Partijai, suteikia neribotas atrankos ir valdžios galias? Pasirodo, galių pagrindas esąs prigimtinės mistiškų laisvųjų teisės. Ir viskas, jokių kvailių demokratijų, rinkėjų ir mandatų.

Pavadinkime tuos laisvūnus pagal būsimąją „konstituciją“ LŽB, ir bus lengviau aiškintis. (Dabartinėje Konstitucijoje, tuose pačiuose straipsniuose, rašoma Tauta; bet ŠK šią sąvoką totaliai išnaikino. Tautos nė padujų nerbsite. Tautininkai ploja.) Tiesa, jokio LŽB teisių sąrašo ŠK nėra, arba tik principas, kad visas teises urmu ir pavieniui nustatinėja pati LŽB. Be abejo, LŽB neposėdžiaus kasdien visa narių mase, tad jos vardu šalį valdys politbiuras arba fiureris. Kandidatų yra. LŽB ir suteiks jam teises. Kaip kadaise Vokietijoje.

Pagal projektą LŽB kai kada veikia kaip aukščiausioji teisingumo instancija, žr. ŠK str. 29, 30, 31, 110, 112; kai kada – nelyginant Irano ajatolų Revoliucijos sargybinių gvardija, aukštesnė ir už valstybės vadovą.

Prigimtinė LŽB gali bet kada atšaukti bet kurio atstovus (ŠK str. 4) ir jų priimtus įstatymus, o įstatymai prieštaraujantys prigimtinėms laisvo žmogaus teisėms

negalioja savaime (ŠK str. 7). Nereikia nė atšaukti, nevykdysite savo nuožiūra įsijautę **į prigimtį**. Kas nustatys valdingai, jei reiktų, ar esami dabar įstatymai prieštarauja prigimčiai ir sveikam protui? – be abejo, pati LŽB. Praktiškai turbūt per savo atstovus – būtent taip SSRS liaudis gerdavo šampaną per savo atstovus. O gal tiesiogiai referendumu, kuris yra pagrindinis LŽB valdymo organas (ŠK str. 55a)? Čia, sykiu su norma, kad klausimus sprendžia bei reikalus LŽB tvarko referendumais, randame ir konstitucinę garantiją, kad visi dar esami įstatymai – laikini, tik pereinamajam laikotarpiui. Kai jau būsim perėję, pagal ŠK str. 7 iš demokratijos į pilietinę visuomenę (plg. iš socializmo į komunizmą), panaikintus įstatymus pakeis moralinės normos. Be abejo, visuotinai pripažįstamos. Laisvai privalomos. Kokie nors Dešimt LŽB Įstatymų.

LŽB nustatinės bausmes ir atsakomybę dėl asmeniui padarytos žalos. Tikinčiųjų laisvės ribojamos tik LŽB sprendimu. Streikai draudžiami. Ir taip toliau. Valsybės vėliavą nustato „LŽB, vadovaudamasi sveiko proto ir moralinėmis nuostatomis“ (ŠK str. 15). Panašiai LŽB žmonės „atostogas nustato susitarimo būdu vadovaudamiesi sveiku protu“ (ŠK str. 49). „Pasirinkusiems LŽBendruomenei reikalingas profesijas aukštosiose mokyklose skiriamos papildomos vardinės stipendijos“ (ŠK str. 41). „Jokia šeima negali perduoti kitai (?) LŽBendruomenei

savo naštos rūpintis jų neįgaliais šeimos nariais, jei yra nors vienas gyvas“ (ŠK str. 38)...

Mielieji, ar bereikia tėti? Čia tikrai ne feljetonas.

Vis dėlto verta pratęsti, kai ką net žadėjau.

Daug triukšmo keliama dėl žemės, dėl jos sklypų pardavimo teisės, bet pagal ŠK, jei pabalsuosime, viskas bus paprasta. „Žemė, Oras ir Vanduo“ negali būti nuosavybės objektais, todėl „žemę, vidaus vandenį ir miškus įsigyti nuosavybėn Lietuvos Respublikoje niekas neturi teisės“ (ŠK str. 47). Niekas! – o mes ardomės išsigandę kokio priklystančio švedo arba prancūzo. Bet neturės tokios nuosavybės nė lietuviai.

Sakiau, viena dabartinė valstybės valdymo grandis ŠK išmesta kaip musė iš barščių. Tai Prezidento įstaiga su visu Prezidentu arba Prezidente. Tos pareigybės nelieka, jos funkcijos ir galios priskiriamos Seimo pirmininkui, kuris yra valstybės vadovas darantis visa, ką jam sprendimais paveda aukštesnė instancija LŽB (ŠK str. 77). Bet vistiek valstybės galva! Kadangi ja galima būtų tapti be jokių rinkimų tiesiog pasiauksavus esamą Seimo kėdę (jei LŽB ir piliečiai nubalsuos kitame referendume už ŠK, bet kuris vos išrinktas prezidentas lekia lauk!), nesunku suprasti, kodėl dar viena galvelė šioje vietoje taip apsisuko. O, ponas Viktoras tikrai ne pėsčias.

Dabar stumiamas trilypis referendumas, kuriame žemės nuosavybė kaip drėgnu pirties lapeliu dengia pa-

grindinį tikslą, valstybės santvarkos pakeitimą – valdymą nuolatiniais referendumais. Jei šis verslo planas praeis sėkmingai jo sumanytojams pirmiausiai palengvinus parašų kvotą, dar šiemet sulauksime 100 000 parašų grindžiamo referendumo patvirtinti ŠK.

Apie tokį bokštuose parengtą pokštą verta kiekvienam žinoti bent kiek iš anksto. Todėl aprašiau. Atsimkit parašus.

„Lietuvos žinios“, 2014-03-08

TAUTININKŲ PANIEKA TAUTAI

Per jėgą grūdamo referendumo išorėje – tartum tik draudimas parduoti žemės sklypus europiečiams, mūsų sąjungininkams iš ES. Tartum.

– Velniop tą Europą ir nuodėmingus sąjungininkus net pribaltus, nes mums, skaistuoliams lietuvičiams, už spygliuotos vielos buvo geriau!

Čia prasiskleidžia ir **tikrasis motyvas**, bet kol kas grįžkim prie atvirosios išorės. Taigi.

Draudimas tautai, kad neparduotų. Pati tauta turi balsavimu užsidrausti. Nevesk mūsų į pagundą, negeras pasauli.

Tautininkų ir jedinstvininkų požiūris toks, kad jei leisim, tai visi patriotai parduos hektarus ir sklypus bjaurybėms europiečiams ir patys išvažiuos į gerovę linksmučiai, kaip žemę pardavę. Juk jeigu ne ta konkreti grėsmė – tautininkų ir jedinstveninkų požiūriu – tai nereiktų nė draudimo. Juolab tokio kategoriško, absoliutaus, išmušančio mus iš blogosios Europos Sąjungos. Gal Vladimiras Vladimirovičius ir ne be pagrindo ją keikia, bet jei mums rūpėtų tik sklypo kaimyno tautybė ir kalbos mokėjimas, galėtume problemą pasispręsti paprastais įstatymais.

Ir čia žmogus imi stebėtis: iš kur tų referendumininkų širdyse tiek paniekos tautiečiui lietuviui, paverstam

amžinu įtariamuoju. Jeigu leisim – būtinau parduos! Todėl geriausia neleisti, ir tegu aria, gal bent Sosnovskio barščius augina.

Arba teparduoda tik Ramūnui, na, nebent kitam einančiam į super dvarininkus ir prijunkusiam prie Europos papo, tačiau būtinau su lietuvišku pasu. Žemė nemėgsta, jeigu artojo kišenėj koks nors europietiškas pasas, tada ji dreba. Tad reikia ginti tėvynės žemę **pirmiausiai nuo lietuvių**, kad neparduotų savo sklypo kokiam latviui, ispanui, estui.

Beje, dėl estų. Jie pripažįsta, sveikina mus, kad einame teisingu keliu. Apgailestauja, kad patys leido Estijos žemę pirkinėti visokiems ten suomiams, danams. Tie supirko, supirko ir išsivežė.

Dabar estai kuičiasi likusiose estiškos žemės salelėse ir šokinėja nuo vienos į kitą per užsieniečių žemes, kur net miškai ir akmenys pakeitė spalvą.

Kalbėjo taip vienas neseniai apsilankęs žinomas estas, ir net ašarą nubraukė... dėl mūsų, lietuvių. Taip smarkiai buvo susirietęs iš juoko.

Apie tai, kokia čia koordinacija su V. Putino agresyvaus imperializmo pliūpsniais, nebereikia nė kalbėti. Faktai ant veido. Susivokę ponai Pankos ir Songailos turėtų atšaukti savo referendumo torpedą.

Tačiau būgnininkų koncertai tęsiasi. Drg. Z. Vaugaskas kapituliuoja, nes mėgsta muziką. Juk tai jo asme-

ninio balso persvara tęsiasi nesąmonė. Vartoju šį žodį atsižvelgdamas į Seimo ir kitų teisininkų, pakviestų konstitucininkų ekspertų išvadas. Neraštingas referendumo tekstas, tad ir pats referendumas prieštarauja Konstitucijai. Taipgi sveikam protui. Antai nustatoma, kad nei žvyro savame lauke pasikasti, nei šulinio įsirengti negalėsi be referendumo. VRK žioplystė, jeigu tik. Turėjo kas nors pasitikrinti, analizuoti, neregistruoti nesąmonių. Buvo galų gale jau sausį pasiūlyta taisyti logiškai: darom du referendumus vienu metu, vienu atėjimu. Vieną – dėl Europos sutarties atsisakymo. Nereikia mums briuselinių išmokų ir programų. (Melagiai melavo, neva vengrai su tuo pačiu gegužės terminu uždraudę parduoti žemę ir nebūsią nubausti – netiesa, gerb. Tautos melagiai, vengrai su protu nesusipykę.) Kitą sinchroninį referendumą – dėl žemės rinkos uždarymo europiečiams su visais vienodais blogiečiais. Be apgavystės, tegu piliečiai žino, už ką siūloma balsuoti. Už abu dalykus, kurie susiję. Ne. Tikslas juk ne tas. Darykim nesąmonę, atrodykim ir estams, ir visai Europai tikrieji proto bokštai. Lėmė drg. Z. Vai-gausko balsas.

Ir vis dėlto – kodėl tautininkai taip įtaria tautą, kad būtinai parduos?

Delfi.lt, 2014-03-21

Vytautas Landsbergis

LIETUVOS
PERSPEKTYVA
2014

2014 04 28. 4,25 sp. l.

Išleido Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai